

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

ગુજરાત ઉચ્ચ ન્યાયાલય, અમદાવાદ
સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલિકેશન નં. ૧૨૪૩૮/૨૦૧૨
સાથે
સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલિકેશન નં. ૧૨૪૪૯/૨૦૧૨
સાથે
સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલિકેશન નં. ૧૨૪૪૪/૨૦૧૨
સાથે
સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલિકેશન નં. ૮૫૭૦/૨૦૧૩
સાથે
સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલિકેશન નં. ૮૫૭૧/૨૦૧૩
સાથે
સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલિકેશન નં. ૮૫૭૨/૨૦૧૩

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી અકિલ કુરેશી

અને

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી બિરેન વૈષ્ણવ

=====

૧	શું સ્થાનિક સમાવારપત્રોના રિપોર્ટ્સને ચુકાદો જોવાની મંજૂરી આપવામાં આવે છે?	
૨.	રિપોર્ટ્સને મોકલવું કે નહિ?	
૩.	શું ન્યાયમૂર્તિ ચુકાદાની આખરી નકલ જોવાં ઇચ્છે છે?	
૪.	શું આ કેસમાં ભારતના બંધારણના અર્થઘટન કે તેનાં હેઠળ કરવામાં આવેલ કોઈ હુકમ સબબ કોઈ મહત્વપૂર્ણ કાયદાકીય પ્રશ્ન સમાવિષ્ટ છે?	

=====

પટેલ પાસાભાઈ આંબાભાઈ અને ૩૨ અરજદાર(ઓ)

વિરુદ્ધ

યુનિયન ઓફ ઇન્ડિયા અને ૩ સામાવાળા(ઓ)

=====

સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલિકેશન નં. ૧૨૪૩૮, ૧૨૪૪૪ અને ૧૨૪૪૯/૨૦૧૨

માં ઉપસ્થિતિ:

શ્રી મિહિર ઠાકોર, સિનિયર કાઉન્સિલ સાથે શ્રી ધવલ એમ. બારોટ,
અરજદાર(ઓ) નં. ૧ – ૩૩ તરફે વકીલ

શ્રી ચિંતન દવે, સામાવાળા(ઓ) નં. ૩ તરફે આસિસ્ટન્ટ ગવર્નમેન્ટ પ્લીડર

શ્રી પ્રશાંત દેસાઈ, સિનિયર કાઉન્સિલ સાથે શ્રી રવિ કરણાવત,
સામાવાળા(ઓ) નં. ૧ – ૨ , ૪ તરફે વકીલ

સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલિકેશન નં. ૯૫૭૦, ૯૫૭૧ અને ૯૫૭૨/૨૦૧૩ માં

ઉપસ્થિતિ:

શ્રી સૌરભ જી. અમીન, અરજદાર(ઓ) નં. ૧ – ૩ તરફે વકીલ

શ્રી ચિંતન દવે, સામાવાળા(ઓ) નં. ૨ તરફે આસિસ્ટન્ટ ગવર્નમેન્ટ પ્લીડર

શ્રી પ્રશાંત દેસાઈ, સિનિયર કાઉન્સિલ સાથે શ્રી રવિ કરણાવત,
સામાવાળા(ઓ) નં. ૧, ૩ તરફે વકીલ

=====

કોરમ: માનનીય ન્યાયમુર્તિ શ્રી અકિલ કુરેશી

અને

માનનીય ન્યાયમુર્તિ શ્રી બિરેન વૈષ્ણવ

તારીખ: ૨૧ & ૨૨/૦૮/૨૦૧૭

મૌખિક ચુકાદો

(માનનીય ન્યાયમુર્તિ શ્રી અકિલ કુરેશી)

૧. અરજીઓનું આ જૂથ એવા વ્યક્તિગત જમીન માલિકો અથવા કબજેદારો દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલ છે જેમની જમીનો ડેડિકેટેડ ફેટ કોરિડોર માટે રેલવે ટ્રેક નાખવાના હેતુસર રેલવે મંત્રાલય દ્વારા સંપાદિત કરવામાં આવેલ છે.

૨. આપણે સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન નં. ૧૨૪૩૮/૨૦૧૨ માંથી મૂળભૂત હકીકતો નોંધી શકીએ છીએ. હાલના અરજદારો બનાસકાંઠા જિલ્લાના સરદારપુર ગામે આવેલી વિવિધ ખેતીની તેમજ બિન-ખેતીની જમીનોના માલિકો છે. ધ

રેલવેઝ એક્ટ, ૧૯૮૯ ની કલમ ૨(૩૭એ) હેઠળની સત્તાઓનો ઉપયોગ કરીને, કેન્દ્ર સરકારે તારીખ ૧૯/૦૨/૨૦૦૮ ના રોજ એક જાહેરનામું બહાર પાડીને વેસ્ટર્ન ડેડિકેટેડ ફ્રેટ કોરિડોરને એક ખાસ રેલવે પ્રોજેક્ટ તરીકે અધિસૂચિત કરેલ. સદર પ્રોજેક્ટમાં મુંબઈ અને નવી દિલ્હી વચ્ચે ફ્રેટ કોરિડોર માટે ખાસ સમર્પિત રેલવે ટ્રેક નાખવાનો સમાવેશ થાય છે.

૨.૧ તારીખ ૧૦/૦૨/૨૦૦૯ ના રોજ, સદર એક્ટની કલમ ૨૦એ ની ઉપ-કલમ (૧) હેઠળ એક જાહેરનામું પ્રકાશિત કરવામાં આવ્યું હતું, જેમાં સદર જાહેરનામાની અનુસૂચિમાં સ્પષ્ટ કરેલી કેટલીક જમીનોને સદર ખાસ રેલવે પ્રોજેક્ટના અમલીકરણ, જાળવણી, સંચાલન અને કામગીરી માટે જરૂરી જમીનો તરીકે જાહેર કરવામાં આવી હતી. આમાં પાલનપુરના અકેસણ, ચંડોતર, પારપડા અને મોરિયા ગામોમાં આવેલી જમીનોનો સમાવેશ થતો હતો પરંતુ કોઈપણ અરજદારોની જમીનોનો સમાવેશ થતો ન હતો. ધ રેલવેઝ એક્ટ, ૧૯૮૯ ની કલમ ૨૦ઈ હેઠળ તારીખ ૨૩/૦૨/૨૦૧૦ ના રોજ વધુ એક જાહેરનામું પ્રકાશિત કરવામાં આવ્યું હતું, જેમાં જાહેર કરવામાં આવ્યું હતું કે આવા જાહેરનામાના પ્રકાશનની તારીખથી, અનુસૂચિમાં સ્પષ્ટ કરેલી જમીનો સંપૂર્ણપણે કેન્દ્ર સરકારમાં નિહિત થશે. આ જાહેરનામામાં કલમ ૨૦એ ની ઉપ-કલમ (૧) હેઠળ બહાર પાડવામાં આવેલા પ્રાથમિક જાહેરનામા અનુસાર આસપાસના વિસ્તારોના અન્ય ગામોની જમીનોનો સમાવેશ થતો હતો અને અરજદારોની જમીનોનો સમાવેશ થતો ન હતો.

૨.૨ એવું જણાય છે કે સત્તામંડળે ધ રેલવેઝ એક્ટ, ૧૯૮૯ ની કલમ ૨૦એ ની ઉપ-કલમ (૧) હેઠળ તારીખ ૦૬/૦૨/૨૦૧૨ ના રોજ એક નવું જાહેરનામું બહાર પાડીને સદર જાહેર હેતુ માટે જમીનના વિવિધ ટુકડાઓ સંપાદિત કરવાનો ઇરાદો વ્યક્ત કર્યો હતો અને રસ ધરાવતી વ્યક્તિઓને પ્રસ્તાવિત સંપાદન સામે વાંધા ઉઠાવવા માટે આમંત્રણ આપ્યું હતું. આ જાહેરનામા હેઠળ, હાલના અરજદારોની જમીનો આવરી લેવામાં આવી હતી. તેથી, અરજદારોએ તારીખ ૨૬/૦૩/૨૦૧૨ ના રોજ સત્તામંડળ સમક્ષ વાંધાઓ ઉઠાવ્યા હતા. જો આપણે શ્રી દલજીભાઈ નાથાભાઈ દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલા આવા એક નમૂનારૂપ વાંધાનો સંદર્ભ લઈએ, તો તે દર્શાવે છે કે આવી રજૂઆતમાં એવું નિર્દેશિત કરવામાં આવ્યું હતું કે અગાઉ સંપાદનની કાર્યવાહી શરૂ કરવામાં આવી હતી જેમાં સદર વાંધાઉઠાવનારની જમીનોનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો ન હતો. તે બાબતને ધ્યાનમાં રાખીને, ડેડિકેટેડ ફ્રેટ કોરિડોરના જણાવેલ હેતુ માટે હાલની જમીનોની કોઈ જરૂરિયાત રહેશે નહીં. વાંધાઉઠાવનારે એક વિકલ્પ તરફ પણ આંગળી ચિંધી હતી, જે તેમના મતે વધુ યોગ્ય અને વધુ આર્થિક વિકલ્પ રહેશે. તેમણે કાનૂની મુદ્દાઓ પણ ઉઠાવ્યા હતા જેમાં દાવો કરવામાં આવ્યો હતો કે જમીનનું સંપાદન માત્ર ધ લેન્ડ એક્ટિવેશન એક્ટ, ૧૯૮૪ હેઠળ નિર્ધારિત પ્રક્રિયા દ્વારા જ કરી શકાય છે.

૨.૩ વાંધાઉઠાવનારના વાંધાઓનો નિકાલ તારીખ ૧૨/૦૬/૨૦૧૨ ના

હુકમ દ્વારા કરવામાં આવ્યો હતો. વાંધાઉઠાવનાર દ્વારા સૂચવવામાં આવેલો વિકલ્પ વ્યવહાર જણાયો ન હતો. એવું દર્શાવવામાં આવ્યું હતું કે જાહેર હિતમાં, રેલવે મંત્રાલયે નિર્ણય લીધો છે. અગાઉની સંપાદન કાર્યવાહી જેના હેઠળ મોરિયા, પારપડા, અંત્રાલી વગેરે ગામોની જમીનો સંપાદિત કરવાની હતી, તે આગળ ધપાવવામાં આવી ન હતી કારણ કે ખેડૂતોની ઓછામાં ઓછી જમીનો સંપાદિત કરવી પડે તે સુનિશ્ચિત કરવા માટે એક નવી લાઇન અલાઈનમેન્ટ પ્રસ્તાવિત કરવામાં આવી હતી.

૨.૪ તે તબક્કે, અરજી દાખલ કરવામાં આવી હતી જેમાં અરજદારોએ જમીનો સંપાદિત કરવા માટેનો પ્રસ્તાવ મૂકતા તારીખ ૦૬/૦૨/૨૦૧૨ ના સદર જાહેરનામાને અને જમીનધારકોના વાંધાઓ ફગાવી દેતા તારીખ ૧૨/૦૬/૨૦૧૨ ના હુકમને પડકાર્યો હતો. અરજી પેનિંગ હતી તે દરમિયાન, રેલવે સત્તામંડળે જમીનો સંપાદિત કરવા માટે આગળની કાર્યવાહી કરી હતી અને ધ રેલવેઝ એક્ટ, ૧૯૮૯ ની કલમ ૨૦૬ હેઠળ તારીખ ૨૮/૦૧/૨૦૧૩ ના રોજ જાહેરનામું બહાર પાડ્યું હતું, જેમાં જાહેર કરવામાં આવ્યું હતું કે જાહેરનામાની અનુસૂચિમાં જણાવેલ જમીનો તમામ બોજાઓમાંથી મુક્ત થઈને સંપૂર્ણપણે સરકારમાં નિહિત થશે, જેમાં હાલના અરજદારોની જમીનોનો સમાવેશ થતો હતો. તેથી, અરજદારોએ, અદાલતની પરવાનગીથી, અરજીમાં સુધારો કર્યો અને સદર પાછળથી બહાર પાડવામાં આવેલા જાહેરનામાને પણ પડકાર્યો. આ હકીકતો સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન નં. ૧૨૪૩૮, ૧૨૪૪૯

અને ૧૨૪૪૪/૨૦૧૨ માં સમાન છે.

૨.૫ સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન નં. ૮૫૭૦, ૮૫૭૧ અને ૮૫૭૨/૨૦૧૩ માં, અરજદારોએ એ જ પ્રોજેક્ટ માટે હાથ ધરવામાં આવેલી સામાવાળાની સમાન સંપાદન કાર્યવાહીને પડકારી છે. તફાવત એ છે કે આ જમીનો અલગ વિસ્તારમાં આવેલી છે અને આ અરજીઓમાં રેલવે દ્વારા અગાઉના સંપાદનો છોડી દેવા અને પ્રસ્તાવિત કોરિડોરનું અલાઈનમેન્ટ બદલવાનો પ્રશ્ન સંકળાયેલો નથી. બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો, આ અરજીઓ રેલવે સત્તામંડળ દ્વારા અલાઈનમેન્ટ બદલવામાં, જેના હેઠળ તેમની જમીનો સંપાદન હેઠળ આવી ગઈ હતી, કોઈ તથ્યાત્મક કે કાનૂની દુર્ભાવનાનો પ્રશ્ન ઉપસ્થિત કરતી નથી. જોકે, આ અરજીઓ અરજીઓના અન્ય જૂથની જેમ કાયદા અને હકીકતોના સમાન અન્ય પ્રશ્નો ઉઠાવે છે. વધારામાં, તેમણે રેલવે સત્તામંડળ દ્વારા વળતરની ચૂકવણી ન કરવા અથવા ચૂકવણીમાં વિલંબ કરવાનો મુદ્દો પણ ઉઠાવ્યો છે. તેમણે દર્શાવ્યું કે સદર એક્ટની કલમ ૨૦૬ હેઠળ સંપાદન જાહેરનામા બહાર પાડ્યા પછી અને એવોર્ડ પસાર કર્યા પછી, લાંબા સમય સુધી, જમીન માલિકોને વાસ્તવિક વળતર ચૂકવવામાં આવ્યું ન હતું. તેથી, તેમની દલીલ એ છે કે વળતર ચૂકવવામાં થયેલ અતિશય વિલંબ સંપાદનની કાર્યવાહીને દૂષિત કરવા માટે પૂરતો હોવો જોઈએ. આપણે બાબતના આ પાસાઓ પર પાછળના તબક્કે વિચારણા કરીશું.

૩. કેસોના પ્રથમ જૂથમાં અરજદારો તરફે ઉપસ્થિત રહીને, વિજ્ઞાન કાઉન્સિલ શ્રી મિહિર ઠાકોરે બે મુખ્ય દલીલો ઉઠાવી. પ્રથમ દલીલ એ હતી કે પ્રસ્તાવિત રેલવે લાઇનનું સમગ્ર અલાઇનમેન્ટ યોગ્ય વિચારણા અને ઔચિત્ય વગર બદલી નાખવામાં આવ્યું હતું. આ સંદર્ભમાં અરજદારોએ તથ્યાત્મક અને કાનૂની દુર્ભાવનાના કારણો ઉઠાવ્યા છે. તેમની દલીલ એ છે કે યોગ્ય વિચારણા કર્યા પછી અગાઉ રેલવે સત્તામંડળે સંપાદનની કાર્યવાહી શરૂ કરી હતી અને વાસ્તવમાં સદર એક્ટની કલમ ૨૦૬ હેઠળ એક અલગ વિસ્તારની જમીનો સંપાદિત કરતું જાહેરનામું બહાર પાડ્યું હતું. સમગ્ર અલાઇનમેન્ટ બદલી નાખવામાં આવ્યું હતું, અગાઉનું સંપાદન છોડી દેવામાં આવ્યું હતું અને સદર એક્ટની કલમો ૨૦એ અને ૨૦૬ ની ઉપ-કલમ (૧) હેઠળ નવા જાહેરનામા પ્રકાશિત કરવામાં આવ્યા હતા જેના દ્વારા હાલના અરજદારોની જમીનો સંપાદિત કરવામાં આવી હતી. ટૂંકમાં, અરજદારોનો કેસ એ છે કે રેલવે ટ્રેકના અલાઇનમેન્ટને બદલવાની કોઈ જરૂર ન હતી.

૩.૧ કાઉન્સિલની બીજી દલીલ એ હતી કે ધ રેલવેઝ એક્ટ, ૧૯૮૯ ના પ્રકરણ IV-A ના સંદર્ભમાં સંપાદન માત્ર ભારત સરકાર દ્વારા જ કરી શકાયું હોત. હાલના કેસમાં, તમામ પગલાં રેલવે બોર્ડ દ્વારા લેવામાં આવ્યા છે જેને સંપાદનના હેતુ માટે કેન્દ્ર સરકારની સત્તાઓ સોંપવામાં આવી નથી. એવું દર્શાવવામાં આવ્યું હતું કે ફાઇલ ખોવાઈ ગઈ હોવાનું કારણ આપીને પૂરતી તકો આપવા છતાં રેલવે દ્વારા હાલના સંપાદન સંબંધિત મૂળ ફાઇલ રજૂ કરવામાં

આવી ન હતી. તેથી સામાવાળા એ સાબિત કરવામાં નિષ્ફળ રહ્યા કે સદર પ્રકરણ હેઠળ જમીનનું સંપાદન શરૂ કરવા અને તેનો હુકમ કરવા માટે સક્ષમ સત્તામંડળ દ્વારા યોગ્ય પગલાં લેવામાં આવ્યા હતા.

૩.૨ કાઉન્સિલે નીચેના ચુકાદાઓ પર આધાર રાખ્યો હતો:

(૧) કે.એન. શુક્લા વિ. નવનીત લાલ મણિલાલ ભટ્ટ અને અન્ય ના કેસમાં જે એ.આઈ.આર. ૧૯૬૭ એસ.સી. ૧૩૩૧ પર રિપોર્ટ થયેલ છે, જેમાં પ્રશ્ન ઉપસ્થિત થયો હતો કે રેલવે બોર્ડ હેઠળ કામ કરતા રેલવે અધિકારી સામે પ્રોસિક્યુશન શરૂ કરી શકાય કે કેમ. અદાલતે ચુકાદો આપ્યો હતો કે આવો અધિકારી કેન્દ્ર સરકાર હેઠળનો અધિકારી નથી અને રેલવે બોર્ડ એ કેન્દ્ર સરકારથી અલગ અસ્તિત્વ ધરાવતી સંસ્થા છે અને કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા બહાર પાડવામાં આવેલા જાહેરનામા હેઠળ ડેલીગેશન દ્વારા اپنی સત્તાઓ મેળવે છે અને રેલવે બોર્ડ દ્વારા નિયુક્ત કરવામાં આવેલા અપીલકર્તાને તેથી રેલવે બોર્ડ દ્વારા દૂર કરી શકાય અને કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા નહીં. તેથી, એવું હોલ્ડ કરવામાં આવ્યું હતું કે પ્રોસિક્યુશન પહેલાં સરકાર પાસેથી મંજૂરી મેળવવાની જરૂરિયાતનો પ્રશ્ન ઉપસ્થિત થશે નહીં.

(૨) પ્રાસંગિક હકીકતોની ખાતરી કર્યા પછી મંત્રાલય દ્વારા સંતોષ મેળવવામાં આવ્યો હતો તે સામાવાળા દ્વારા રેકૉર્ડ પરની સામગ્રી પરથી સ્થાપિત થવું જોઈએ તેવી દલીલના સમર્થનમાં, કાઉન્સિલે નીચેના ચુકાદાઓ પર આધાર રાખ્યો હતો:

(એ) શ્રી રાધે શ્યામ (મૃત્યુ પામેલ) કાનૂની વારસો મારફતે અને અન્ય વિ. સ્ટેટ ઓફ યુ.પી. અને અન્ય જે (૨૦૧૧) ૫ એસ.સી.સી. ૫૫૩ પર રિપોર્ટ થયેલ છે;

(બી) હિન્દુસ્તાન પેટ્રોલિયમ કોર્પોરેશન લિમિટેડ વિ. ડેરિયસ શાહપુર ચેનાઈ અને અન્ય જે (૨૦૦૫) ૭ એસ.સી.સી. ૬૨૭ પર રિપોર્ટ થયેલ છે;

(સી) આનંદ સિંહ અને અન્ય વિ. સ્ટેટ ઓફ ઉત્તર પ્રદેશ અને અન્ય જે (૨૦૧૦) ૧૧ એસ.સી.સી. ૨૪૨ પર રિપોર્ટ થયેલ છે;

(ડી) નારાયણ ગોવિંદ ગાવતે અને અન્ય વિ. સ્ટેટ ઓફ મહારાષ્ટ્ર અને અન્ય જે (૧૯૭૭) ૧ એસ.સી.સી. ૧૩૩ પર રિપોર્ટ થયેલ છે.

૪. અરજીઓના બીજા સેટમાં અરજદારો તરફે ઉપસ્થિત રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રી સૌરભ અમીને, શ્રી ઠાકોરની દલીલો અપનાવવા ઉપરાંત, વધુમાં રજૂઆત કરી કે અરજદારોને વળતર ચૂકવવામાં કે આપવાની ઓફર કરવામાં ઘણો વિલંબ થયો હતો. તેમણે નીચેની હકીકતો દર્શાવી:

(૧) સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન નં. ૯૫૭૧/૨૦૧૩ માં, સદર એક્ટની કલમ ૨૦એ હેઠળના જાહેરનામાની તારીખ ૨૯/૦૯/૨૦૦૮ છે અને કલમ ૨૩ઈ હેઠળના જાહેરનામાની તારીખ ૦૨/૦૯/૨૦૦૯ છે, જ્યારે કલમ ૨૦એફ હેઠળ પસાર કરાયેલ એવોર્ડ તારીખ ૨૩/૦૮/૨૦૧૦ અને ૩૦/૦૮/૨૦૧૦ ના છે.

(૨) તે જ રીતે, સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન નં. ૯૫૭૨/૨૦૧૩ માં, સદર

એક્ટની કલમ ૨૦એ હેઠળના જાહેરનામાની તારીખ ૨૫/૦૫/૨૦૦૯ છે અને કલમ ૨૩૬ હેઠળના જાહેરનામાની તારીખ ૦૨/૦૩/૨૦૧૦ છે, જ્યારે કલમ ૨૦એફ હેઠળ પસાર કરાયેલ એવોર્ડ તારીખ ૦૯/૦૨/૨૦૧૧ નો છે.

૪.૧ વકીલે રજૂઆત કરી કે ઓગસ્ટ ૨૦૧૦ અને ફેબ્રુઆરી ૨૦૧૧ માં બંને કેસોમાં એવોર્ડ પસાર કરવામાં આવ્યા હોવા છતાં, વર્ષ ૨૦૧૫ સુધી દાવેદારોને વળતર ચૂકવવામાં આવ્યું ન હતું. રેલવે સત્તામંડળે ત્યારબાદ જમીન માલિકોને વિવિધ તારીખો દરમિયાન વળતરની ચૂકવણી ટેન્ડર કરી હતી. તેમણે રજૂઆત કરી કે કેટલાક અરજદારોએ આવું વળતર સ્વીકાર્યું અને જમીનનો કબ્જો સોંપી દીધો. બાકીના લોકોએ વળતર સ્વીકારવાનો ઇનકાર કર્યો છે.

૪.૨ આવી હકીકતોના આધારે, ધ રેલવેઝ એક્ટ, ૧૯૮૯ માં સમાવિષ્ટ જોગવાઈઓ તરફ અમારું ધ્યાન દોરતાં, વકીલે રજૂઆત કરી કે અધિસૂચિત વિશિષ્ટ રેલવે પ્રોજેક્ટ્સ માટે સંપાદન અને વળતરની ચૂકવણીમાં તાત્કાલિકતા એ જોગવાઈઓની યોજનામાં જ વણાયેલી છે. જ્યારે સત્તામંડળે એવોર્ડ પસાર કર્યા પછી અનિશ્ચિત સમય માટે વળતરની ચૂકવણીમાં વિલંબ કર્યો, ત્યારે આવો વિલંબ સમગ્ર સંપાદન કાર્યવાહીને દૂષિત કરશે.

૪.૩ વકીલે વધુમાં રજૂઆત કરી કે જમીન ગુમાવનારાઓને નેશનલ રિહેબિલિટેશન એન્ડ રિસેટલમેન્ટ પોલિસી, ૨૦૦૭ નો લાભ પણ આપવામાં

આવ્યો નથી, જોકે સામાવાળા સ્વીકારે છે કે આવી નીતિ લાગુ પડે છે.

૪.૪ દલીલોના સમર્થનમાં, વકીલે નીચેના ચુકાદાઓ પર આધાર રાખ્યો હતો:

(એ) રામચંદ અને અન્ય વિ. યુનિયન ઓફ ઇન્ડિયા અને અન્ય જે (૧૯૯૪) ૧ એસ.સી.સી. ૪૪ પર રિપોર્ટ થયેલ છે, જેમાં સુપ્રીમ કોર્ટે જણાવ્યું હતું કે ધ લેન્ડ એકિવિઝિશન એક્ટ, ૧૮૯૪ હેઠળ પસાર કરાયેલા એવોર્ડ મુજબનું વળતર વ્યાજબી સમયની અંદર ચૂકવવું પડશે. સદર કેસમાં, એવું હોલ્ડ કરવામાં આવ્યું હતું કે સત્તામંડળ તરફથી વળતરની ચૂકવણીમાં વિલંબ વ્યાજબી ન હતો. જોકે, જમીન માલિકોએ લાંબા વિલંબ પછી કોર્ટનો આશરો લીધો હતો અને તે દરમિયાન સંપાદિત જમીન પર ઘણો વિકાસ થઈ ચૂક્યો હતો તે હકીકતને ધ્યાનમાં રાખીને, કોર્ટે સંપાદનને રદ કરવાનો ઇનકાર કર્યો હતો, તેના બદલે વિલંબના સમયગાળા માટે વાર્ષિક ૧૨% ના દરે વધારાનું વળતર આપ્યું હતું.

(બી) વ્યાલિકાવલ હાઉસબિલ્ડિંગ કોઓપ. સોસાયટી વિ. વી. ચંદ્રપ્પા અને અન્ય ના કેસમાં જે (૨૦૦૭) ૯ એસ.સી.સી. ૩૦૪ પર રિપોર્ટ થયેલ છે, જેમાં એવું શોધી કાઢવામાં આવ્યું કે જમીનનું સંપાદન દુર્ભાવના અને કપટના આધારે દૂષિત થયું હતું, સુપ્રીમ કોર્ટે જમીન માલિકોની અરજીઓને માત્ર એવા કારણે ફગાવી દેવાનો ઇનકાર કર્યો હતો કે તેઓએ વળતર સ્વીકારી લીધું હતું.

પ. બીજી તરફ, રેલવે સત્તામંડળ તરફે ઉપસ્થિત રહેલા વિદ્વાન કાઉન્સિલ શ્રી

પ્રશાંત દેસાઈએ અરજીઓનો વિરોધ કર્યો. તેમણે દલીલ કરી કે યોગ્ય પ્રક્રિયાને અનુસર્યા પછી જમીનનું સંપાદન પૂર્ણ કરવામાં આવ્યું હતું. તેમણે રજૂઆત કરી કે અગાઉની સંપાદન કાર્યવાહી છોડી દેવામાં આવી હતી કારણ કે એક વૈકલ્પિક અલાઈનમેન્ટ વધુ યોગ્ય જણાયું હતું જે ખેડૂતોની નોંધપાત્ર ખેતીની જમીનો બચાવશે અને રાજ્યને સંપાદનનો ઓછો ખર્ચ પણ થશે. કઈ લાઈન સાથે રેલવે ટ્રેક નાખવો જોઈએ તે પરિબળોની શ્રેણી પર આધાર રાખે છે જેની યોગ્ય તપાસ કર્યા પછી માત્ર કારોબારી દ્વારા જ તપાસ થઈ શકે છે. કાઉન્સિલે વધુમાં રજૂઆત કરી કે જમીનના સંપાદન માટેનો વિષયલક્ષી સંતોષ મંત્રાલયનો હતો. રેલવે બોર્ડ માત્ર મંત્રાલયના નિર્ણયનો અમલ કરી રહ્યું હતું. તેમણે રજૂઆત કરી કે તમામ વાંધાઓ મંત્રી સમક્ષ મૂકવામાં આવ્યા હતા અને તેમની સંમતિ પછી તેનો નિકાલ કરવામાં આવ્યો હતો. હાલના સંપાદન સંબંધિત મૂળ ફાઈલ ઉપલબ્ધ ન હોવાથી, અમારા નિર્દેશો હેઠળ, રેલવે સત્તામંડળે સદર પ્રદેશમાં સમાન હેતુ માટે જમીન સંપાદનના દસ્તાવેજો રજૂ કર્યા હતા. આવા દસ્તાવેજો પર આધાર રાખીને, કાઉન્સિલે રજૂઆત કરી કે તમામ કેસોમાં રેલવે મંત્રાલય દ્વારા યોગ્ય પ્રક્રિયાનું પાલન કરવામાં આવ્યું હતું અને જમીન સંપાદન માટેનો સંતોષ મંત્રાલયનો હતો અને રેલવે બોર્ડ દ્વારા પહોંચવામાં આવ્યો ન હતો.

૫.૧ કેટલાક જમીન માલિકોને અણચૂકવાયેલા વળતર અંગે, કાઉન્સિલે રજૂઆત કરી કે મંત્રાલયે એવોર્ડની શરતો અનુસાર વળતરની ચૂકવણીની સૂચના સાથે સદર સત્તામંડળ દ્વારા નિભાવવામાં આવતા રનિંગ એકાઉન્ટમાં વળતરની

ચૂકવણી માટે પૂરતો ભંડોળ જમીન સંપાદન અધિકારીના નિકાલ પર મૂક્યો હતો. તેથી મંત્રાલયે સ્પેશિયલ લેન્ડ એકિવિઝિશન ઓફિસર પાસે વળતર જમા કરાવવાની પોતાની ફરજ બજાવી હતી. કોઈપણ કેસમાં, વળતરની ચૂકવણીમાં વિલંબ સંપાદનની કાર્યવાહીને દૂષિત કરશે નહીં. તેમણે વધુમાં રજૂઆત કરી કે અરજીઓ પેનિંગ હતી તે દરમિયાન, અસંખ્ય જમીન માલિકોએ વળતર સ્વીકાર્યું છે અને સંપાદન હેઠળની તેમની જમીનોનો કબ્જો સ્વેચ્છાએ સોંપી દીધો છે.

૬. આસિસ્ટન્ટ ગવર્નમેન્ટ પ્લીડર શ્રી ચિંતન દવેએ સ્પેશિયલ લેન્ડ એકિવિઝિશન ઓફિસર બચુભાઈ બાબુભાઈ ચૌધરીની તારીખ ૦૬/૦૮/૨૦૧૩ ની જવાબ-એફિડેવિટ પર આધાર રાખીને રજૂઆત કરી કે સંપાદન કરનાર સંસ્થા દ્વારા જમીન સંપાદન અધિકારી પાસે વળતરની રકમ જમા કરાવવામાં આવી ન હોવાથી, દાવેદારોને તે ચૂકવી શકાઈ ન હતી.

૭. આ તબક્કે, આપણે ધ રેલવેઝ એક્ટ, ૧૯૮૯ ના પ્રકરણ IV-A ની જોગવાઈઓની નોંધ લઈ શકીએ છીએ. આ પ્રકરણ તારીખ ૩૧/૦૧/૨૦૦૮ થી દાખલ કરવામાં આવ્યું હતું અને "વિશિષ્ટ રેલવે પ્રોજેક્ટ માટે જમીન સંપાદન" શીર્ષક ધરાવે છે. સદર એક્ટની કલમ ૨૦એ જમીન સંપાદન વગેરે કરવાની સત્તા સંબંધિત છે. કલમ ૨૦એ ની ઉપ-કલમ (૧) હેઠળ, જ્યાં કેન્દ્ર સરકારને સંતોષ થાય કે જાહેર હેતુ માટે કોઈ વિશિષ્ટ રેલવે પ્રોજેક્ટના અમલીકરણ માટે કોઈપણ જમીન જરૂરી છે, તે, જાહેરનામા દ્વારા આવી જમીન

સંપાદિત કરવાનો પોતાનો ઈશદો જાહેર કરી શકે છે. 'વિશિષ્ટ રેલવે પ્રોજેક્ટ' ને સદર એકટની કલમ ૨(૩૭એ) હેઠળ વ્યાખ્યાયિત કરવામાં આવ્યો છે જેનો અર્થ એ થાય છે કે કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા સમયાંતરે એક અથવા વધુ રાજ્યો અથવા કેન્દ્રશાસિત પ્રદેશોને આવરી લેતા, નિર્દિષ્ટ સમયમર્યાદામાં જાહેર હેતુ માટે રાષ્ટ્રીય પાયાના માળખા પૂરા પાડવા માટે અધિસૂચિત કરવામાં આવેલ પ્રોજેક્ટ. કલમ ૨૦એ ની ઉપ-કલમ (૨) હેઠળ ઉપ-કલમ (૧) હેઠળના દરેક જાહેરનામામાં જમીનનું અને જે વિશિષ્ટ રેલવે પ્રોજેક્ટ માટે જમીન સંપાદિત કરવાનો ઈશદો છે તેનું સંક્ષિપ્ત વર્ણન હશે. કલમ ૨૦એ ની ઉપ-કલમ (૪) હેઠળ, સક્ષમ સત્તામંડળ ને સ્થાનિક વર્તમાનપત્રોમાં જાહેરનામાનો સાર પ્રકાશિત કરાવશે.

૭.૧ સદર એકટની કલમ ૨૦ડી વાંધાઓની સુનાવણી સંબંધિત છે. તેની ઉપ-કલમ (૧) હેઠળ, જમીનમાં રસ ધરાવતી કોઈપણ વ્યક્તિ, કલમ ૨૦એ ની ઉપ-કલમ (૧) હેઠળના જાહેરનામાના પ્રકાશનની તારીખથી ત્રીસ દિવસની અંદર, જમીનના સંપાદન સામે વાંધો ઉઠાવી શકે છે. કલમ ૨૦ડી ની ઉપ-કલમ (૨) હેઠળ, સક્ષમ સત્તામંડળ વાંધાઉઠાવનારને ૩૦૩ અથવા કાયદાકીય પ્રેક્ટિશનર દ્વારા સુનાવણીની તક આપશે અને પછી વાંધાઓને મંજૂર કરવા અથવા ફગાવી દેવાનો નિર્ણય લેશે. કલમ ૨૦ઈ ની ઉપ-કલમ (૧) હેઠળ, જ્યાં નિયત સમયની અંદર કોઈ વાંધો ઉઠાવવામાં આવ્યો ન હોય અથવા જ્યાં સક્ષમ સત્તામંડળે મળેલા વાંધાઓ ફગાવી દીધા હોય, ત્યાં સક્ષમ સત્તામંડળ

કેન્દ્ર સરકારને અહેવાલ સુપ્રત કરશે અને આવો અહેવાલ મળ્યા પછી, કેન્દ્ર સરકાર જાહેરનામું પ્રકાશિત કરીને જાહેર કરશે કે કલમ ૨૦એ ની ઉપ-કલમ (૧) માં જણાવેલ હેતુ માટે જમીન સંપાદિત કરવી જોઈએ. કલમ ૨૦ઈ ની ઉપ-કલમ (૨) મુજબ, ઉપ-કલમ (૧) હેઠળની જાહેરાતના પ્રકાશન પર, જમીન તમામ બોજાઓમાંથી મુક્ત થઈને સંપૂર્ણપણે કેન્દ્ર સરકારમાં નિહિત થશે. કલમ ૨૦ઈ ની ઉપ-કલમ (૩) જોગવાઈ કરે છે કે જ્યાં કોઈપણ જમીન સંબંધમાં, કલમ ૨૦એ ની ઉપ-કલમ (૧) હેઠળ જાહેરનામું પ્રકાશિત થઈ શકે છે, પરંતુ જાહેરનામાના પ્રકાશનની તારીખથી એક વર્ષના સમયગાળાની અંદર કલમ ૨૦ઈ ની ઉપ-કલમ (૧) હેઠળ કોઈ જાહેરાત પ્રકાશિત થઈ નથી, તો આવું જાહેરનામું કોઈ અસર ધરાવતું બંધ થઈ જશે. કલમ ૨૦ઈ ની ઉપ-કલમ (૪) જોગવાઈ કરે છે કે ઉપ-કલમ (૧) હેઠળ કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા કરવામાં આવેલી જાહેરાતને કોઈપણ અદાલતમાં અથવા અન્ય કોઈ સત્તામંડળ દ્વારા પ્રશ્નાસ્પદ ગણવામાં આવશે નહીં.

૭.૩ કલમ ૨૦એફ વળતર તરીકે ચૂકવવાપાત્ર રકમની નિર્ધારણા સંબંધિત છે, જેનો પ્રાસંગિક ભાગ આ મુજબ વંચાય છે:

૨૦એફ. વળતર તરીકે ચૂકવવાપાત્ર રકમની નિર્ધારણા: (૧) જ્યાં આ એક્ટ

હેઠળ કોઈ જમીન સંપાદિત કરવામાં આવે છે, ત્યાં એક રકમ ચૂકવવામાં આવશે જે સક્ષમ સત્તામંડળના હુકમ દ્વારા નક્કી કરવામાં આવશે.

(૨) સક્ષમ સત્તામંડળ જાહેરાતના પ્રકાશનની તારીખથી એક વર્ષના સમયગાળાની અંદર આ કલમ હેઠળ એવોર્ડ કરશે અને જો તે સમયગાળાની અંદર કોઈ એવોર્ડ કરવામાં ન આવે, તો જમીનના સંપાદન માટેની સમગ્ર કાર્યવાહી રદબાતલ થશે;

પરંતુક એ કે સક્ષમ સત્તામંડળ, મર્યાદાના સમયગાળાની સમાપ્તિ પછી, જો તેને સંતોષ થાય કે વિલંબ અપરિહાર્ય સંજોગોના કારણે થયો છે, અને લેખિતમાં નોંધવાના કારણોસર, તે છ મહિનાના વિસ્તૃત સમયગાળાની અંદર એવોર્ડ કરી શકે છે:

પરંતુક એ કે જ્યાં વિસ્તૃત સમયગાળાની અંદર એવોર્ડ કરવામાં આવે છે, ત્યાં હકદાર વ્યક્તિને, ન્યાયના હિતમાં, એવોર્ડ બનાવવામાં થયેલા વિલંબ માટે, આ રીતે લંબાવવામાં આવેલા સમયગાળા માટે દર મહિને, આવા વિલંબના દરેક મહિના માટે, એવોર્ડના મૂલ્યના પાંચ ટકાથી ઓછી નહીં તેવા દરે વધારાનું વળતર ચૂકવવામાં આવશે.

(૬) જો ઉપ-કલમ (૧) અથવા યોગ્ય કિસ્સામાં, ઉપ-કલમ (૩) હેઠળ સક્ષમ સત્તામંડળ દ્વારા નક્કી કરાયેલી રકમ પક્ષકારોમાંથી કોઈપણને સ્વીકાર્ય ન

હોય, તો રકમ, પક્ષકારોમાંથી કોઈપણની અરજી પર, નિર્ધારિત કરવામાં આવે તેવી રીતે કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા નિમણૂક કરવામાં આવનાર લવાદ દ્વારા નક્કી કરવામાં આવશે.

(૯) ઉપર જોગવાઈ કર્યા મુજબ જમીનના બજાર-મૂલ્ય ઉપરાંત, સક્ષમ સત્તામંડળ અથવા લવાદ, જે પણ હોય, દરેક કિસ્સામાં સંપાદનના ફરજિયાત સ્વરૂપને ધ્યાનમાં રાખીને, આવા બજાર-મૂલ્ય પર સાઠ ટકા રકમનો એવોર્ડ કરશે.

૭.૪ સદર એક્ટની કલમ ૨૦એચ વળતરની રકમ જમા કરાવવા અને ચૂકવવા સંબંધિત છે. તેનો પ્રાસંગિક ભાગ આ મુજબ વંચાય છે:

૨૦એચ. રકમ જમા કરાવવી અને ચૂકવવી: (૧) કલમ ૨૦એફ હેઠળ નક્કી કરાયેલી રકમ કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા, તે સરકાર દ્વારા નિર્ધારિત કરવામાં આવે તેવી રીતે, જમીનનો કબ્જો લેતા પહેલાં સક્ષમ સત્તામંડળ પાસે જમા કરાવવામાં આવશે.

(૨) ઉપ-કલમ (૧) હેઠળ રકમ જમા થયા પછી જેટલી જલ્દી બની શકે તેટલી વહેલી તકે, સક્ષમ સત્તામંડળ કેન્દ્ર સરકાર વતી હકદાર વ્યક્તિ કે વ્યક્તિઓને રકમ ચૂકવશે.

૭.૫ સદર એક્ટની કલમ ૨૦-આઈ કબ્જો લેવાની સત્તા સંબંધિત છે. તેની ઉપ-કલમ (૧) હેઠળ સદર એક્ટની કલમ ૨૦ઈ ની ઉપ-કલમ (૨) હેઠળ જમીન નિહિત થયા પછી અને કલમ ૨૦એચ(૧) હેઠળ સક્ષમ સત્તામંડળ પાસે કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા વળતર જમા કરાવ્યા પછી, સક્ષમ સત્તામંડળ નોટિસ બહાર પાડીને જમીનના માલિક અથવા કબ્જો ધરાવતી વ્યક્તિને જમીનનો કબ્જો તેને સમર્પિત કરવા કે સોંપવા માટે નિર્દેશ આપશે. કલમ ૨૦-આઈ ની ઉપ-કલમ (૨) હેઠળ, જો આવી વ્યક્તિ આવા નિર્દેશોનું પાલન કરવાનો ઇનકાર કરે કે અસ્વીકાર કરે, તો સક્ષમ સત્તામંડળ દબાણપૂર્વકના પગલાં લઈ શકે છે. ટૂંકમાં, સદર એક્ટના પ્રકરણ IV-A માં વિશિષ્ટ રેલવે પ્રોજેક્ટ્સના હેતુ માટે જમીનોના સંપાદન માટેની ખાસ જોગવાઈઓની આ યોજના છે.

૮. કેસની હકીકતો પર આવતાં, આપણે યાદ કરી શકીએ છીએ, શરૂઆતમાં રેલવે સત્તામંડળે એક અલગ અલાઈનમેન્ટ પ્રસ્તાવિત કર્યું હતું જેના માટે સદર એક્ટની કલમ ૨૦એ(૧) હેઠળ તારીખ ૧૦/૦૨/૨૦૦૯ ના રોજ જાહેરનામું બહાર પાડીને અન્ય ગામોની જમીનો સંપાદિત કરવાનો પ્રસ્તાવ મૂકવામાં આવ્યો

હતો અને અરજદારોની જમીનોનો નહીં. વાસ્તવમાં, કલમ ૨૦૬ હેઠળ તારીખ ૧૦/૦૨/૨૦૧૦ ના રોજ આવી જમીનો સંપાદિત કરતું જાહેરનામું પણ બહાર પાડવામાં આવ્યું હતું. જોકે, આ સંપાદન આગળ ધપાવવામાં આવ્યું ન હતું અને સમય વીતવાની સાથે તે રદબાતલ થઈ ગયું હતું. રેલવે મંત્રાલયે ત્યારબાદ તારીખ ૦૬/૦૨/૨૦૧૨ ના રોજ સદર એક્ટની કલમ ૨૦એ ની ઉપ-કલમ (૧) હેઠળ એક નવું જાહેરનામું બહાર પાડ્યું જેમાં અરજીઓના પ્રથમ સેટના અરજદારોની જમીનોનો સમાવેશ થાય છે. તેમણે તારીખ ૨૬/૦૩/૨૦૧૨ ની આસપાસ વાંધાઓ ઉઠાવ્યા હતા અને સક્ષમ સત્તામંડળ દ્વારા તેમને રૂબરૂ સુનાવણી પણ આપવામાં આવી હતી. આવા વાંધાઓનો નિકાલ તારીખ ૧૨/૦૬/૨૦૧૨ ના હુકમ દ્વારા કરવામાં આવ્યો હતો. ત્યારબાદ, તારીખ ૨૮/૦૨/૨૦૧૩ ના રોજ જમીન સંપાદનનું જાહેરનામું બહાર પાડવામાં આવ્યું હતું. સક્ષમ સત્તામંડળ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા વિવિધ હુકમોમાં, જમીન માલિકોના વાંધાઓનો નિકાલ કરતી વખતે તેમજ અમારી સમક્ષ દાખલ કરાયેલી એક્ઝિડેવિટ્સમાં સામાવાળાએ દર્શાવ્યું છે કે શા માટે અગાઉની અલાઈનમેન્ટ લાઈન યોગ્ય ન હતી અને વર્તમાન પ્રસ્તાવિત અલાઈનમેન્ટ જાહેર હેતુને વધુ સારી રીતે સેવા આપશે. ઉદાહરણ તરીકે, તારીખ ૨૬/૦૪/૨૦૧૨ ના હુકમમાં, જમીન માલિકોમાંથી એકના વાંધાનો નિકાલ કરતી વખતે, એવું દર્શાવવામાં આવ્યું હતું કે પાલનપુર – ગાંધીધામ – કંડલા રેલવે લાઈનમાં, પાલનપુર શહેર નજીક, એક તીવ્ર વળાંક આવે છે જે ફ્રેટ કોરિડોર પર દોડનારી

હાઈ સ્પીડ ટ્રેનોને હેન્ડલ કરવા માટે અનુકૂળ નથી. વધુ કારણો પણ આપવામાં આવ્યા હતા કે શા માટે પાલનપુર શહેરમાંથી આવી લાઈન લઈ જવી શક્ય બનશે નહીં અને જેના કારણે તમામ તકનીકી પાસાઓને ધ્યાનમાં લીધા પછી નક્કી કરાયેલ બાય-પાસ પૂરો પાડીને પ્રસ્તાવિત ટ્રેકનું નિર્માણ કરવામાં આવશે. એવું પણ દર્શાવવામાં આવ્યું હતું કે અગાઉ પ્રસ્તાવિત અલાઈનમેન્ટ પણ શહેરથી અમુક અંતરેથી પસાર થઈ રહ્યું હતું. જોકે, યોગ્ય વિચારણા કર્યા પછી સરકાર દ્વારા નવું જાહેરનામું બહાર પાડવામાં આવ્યું છે. રેલવે વતી દાખલ કરવામાં આવેલી તારીખ ૨૦/૧૨/૨૦૧૨ ની એફિડેવિટમાં, વધુમાં દર્શાવવામાં આવ્યું છે કે ડેડિકેટેડ ફ્રેટ કોરિડોરનું અલાઈનમેન્ટ તકનીકી પાસાઓ અને કાર્યકારી પાસાઓને ધ્યાનમાં લીધા પછી નિષ્ણાતો દ્વારા નક્કી કરવામાં આવે છે. રેલવે વતી દાખલ કરાયેલી તારીખ ૦૪/૧૦/૨૦૧૩ ની વધુ એક એફિડેવિટમાં, એવું દર્શાવવામાં આવ્યું છે કે કેન્દ્ર સરકારે વર્તમાન રેલવે લાઈનો પર ગુડ્સ ટ્રેનોના ટ્રાફિકને હળવો કરવા માટે મુંબઈ – દિલ્હી અને દિલ્હી – કોલકાતાથી ડેડિકેટેડ ફ્રેટ કોરિડોર નામનો એક ખાસ પ્રોજેક્ટ બનાવવાનું નક્કી કર્યું. આનો ફાયદો એ થશે કે વર્તમાન રેલવે લાઈનો પરનો બોજ ઘટશે જેનો ઉપયોગ મુખ્યત્વે પેસેન્જર ટ્રેનો માટે કરવામાં આવશે. આવા હેતુ માટે, રેલવે મંત્રાલયે રેલવે બોર્ડ મારફતે ડેડિકેટેડ ફ્રેટ કોરિડોર કોર્પોરેશન ઓફ ઇન્ડિયા લિમિટેડ (ડી.એફ.સી.સી.આઈ.એલ.) નામની સંપૂર્ણ સરકારી માલિકીની કંપની બનાવી. એવું દર્શાવવામાં આવ્યું છે કે સદર એક્ટની કલમ ૨૦એ(૧) હેઠળ

તારીખ ૧૦/૦૨/૨૦૦૮ ના જાહેરનામાના પ્રકાશન બાદ, રેલવે બોર્ડે તારીખ ૧૦/૧૧/૨૦૧૦ ની તેની બેઠકમાં, જમીન સંપાદનમાં કરકસર કરવા માટે ડી.એફ.સી.સી.આઇ.એલ. દ્વારા રજૂ કરવામાં આવેલા સંભવિત વૈકલ્પિક અલાઇનમેન્ટ્સ પર વિચાર કરતી વખતે પાલનપુર – વામજ વિભાગમાં વર્તમાન રેલવે લાઇનને સમાંતર ફેટ કોરિડોર અલાઇનમેન્ટ ચલાવવાનો વિગતવાર સર્વે કરવાનો નિર્દેશ આપ્યો હતો કારણ કે જમીન સંપાદન ૮૨૦ હેક્ટરથી ઘટીને ૪૬૦ હેક્ટર થવાની શક્યતા હતી. આવા નિર્ણયના આધારે, ડી.એફ.સી.સી.આઇ.એલ. દ્વારા ફિઝિબિલિટી રિપોર્ટ તૈયાર કરવામાં આવ્યો હતો જેમાં વૈકલ્પિક રેલવે લાઇનો સૂચવવામાં આવી હતી જે યોગ્ય ખર્ચ બચાવીને સંપાદન હેઠળના જમીન વિસ્તારમાં મોટો ઘટાડો કરશે. એવું જાણવા મળ્યું હતું કે સૂચવેલા વિકલ્પો મુજબ, સંપાદન માટે જરૂરી જમીન ૧૦૨૧ હેક્ટરથી ઘટીને ૪૮૫ હેક્ટર થઈ શકે છે જેના પરિણામે આ સેક્ટરમાં અંદાજે ૩. ૪૪૩ કરોડની બચત થશે. એવું દર્શાવવામાં આવ્યું છે કે આવા અહેવાલો ડી.એફ.સી.સી.આઇ.એલ. દ્વારા તારીખ ૦૮/૦૩/૨૦૧૧ ના રોજ રેલવે મંત્રાલયને મોકલવામાં આવ્યા હતા. રેલવે બોર્ડને ડી.એફ.સી.સી.આઇ.એલ. પાસેથી કેટલીક સ્પષ્ટતાઓ જોઈતી હતી જે સદર કંપનીએ તારીખ ૧૮/૦૩/૨૦૧૧ ના પત્ર હેઠળ પૂરી પાડી હતી. બાબતના તમામ પાસાઓ ધ્યાનમાં રાખીને, રેલવે મંત્રાલયે તારીખ ૧૬/૦૫/૨૦૧૧ ના પત્ર હેઠળ વર્તમાન લાઇનને સમાંતર કલોલ – ઈકબાલગઢ વિભાગમાં સુધારેલા

અલાઈનમેન્ટની મંજૂરી ડી.એફ.સી.સી.આઈ.એલ. ને પહોંચાડી હતી જેની નકલ રેકૉર્ડ પર રજૂ કરવામાં આવી છે.

૯. આમ જોઈ શકાય છે કે પ્રસ્તાવિત રેલવે ટ્રેકના અલાઈનમેન્ટને બદલવાનો નિર્ણય યોગ્ય વિચારણા અને બાબતના તમામ પ્રાસંગિક પાસાઓ પર ધ્યાન આપ્યા પછી લેવામાં આવ્યો હતો. અગાઉનું સંપાદન રદબાતલ થવા દેવામાં આવ્યું હતું કારણ કે જરૂરી જાહેરનામા બહાર પાડ્યા પછી, ડી.એફ.સી.સી.આઈ.એલ. ના સૂચન હેઠળ આ મુદ્દા પર પુનઃવિચારણા કરવામાં આવી હતી. ફિઝિબિલિટી રિપોર્ટ મંગાવવામાં આવ્યો હતો. અહેવાલમાં એક વૈકલ્પિક લાઈન સૂચવવામાં આવી હતી જે સંપાદન માટે જરૂરી જમીનમાં ભારે ઘટાડો કરશે જેના પરિણામે સરકારી મહેસૂલની નોંધપાત્ર બચત થશે.

૧૦. કઈ લાઈન સાથે રેલવે ટ્રેક નાખવો જોઈએ તેટલો જટિલ વિષય અનિવાર્યપણે આ ક્ષેત્રના નિષ્ણાતોની યોગ્ય મદદથી સરકારની વિચારણા હેઠળ રહેશે. આવો કોઈપણ નિર્ણય વિવિધ પાસાઓની જટિલ વિચારણા પર આધારિત રહેશે જેને એક વ્યાપક પદાવલી હેઠળ આપણે 'ફિઝિબિલિટી' તરીકે ઓળખીશું. ફિઝિબિલિટીમાં એન્જિનિયરિંગ પાસાઓ, પ્રદેશની ટોપોલોજી, પર્યાવરણીય ચિંતાઓ, સંકળાયેલ ખર્ચ અને અન્ય પરિબલોની શ્રેણીનો સમાવેશ થશે. પ્રથમ દર્શનીય રીતે અસમર્થનીય અથવા દુર્ભાવનાથી દૂષિત હોવાનું બતાવવામાં ન આવે ત્યાં સુધી, બાબતના પ્રાસંગિક પાસાઓ પર

આધારિત સક્ષમ સત્તામંડળના નિર્ણય સાથે ચેડાં કરી શકાય નહીં. અનિવાર્યપણે આવા નિર્ણયોની ન્યાયિક સમીક્ષાની વ્યાપ્તિ અત્યંત સીમિત રહેશે. અમને જણાતું નથી કે રેલવે લાઈનના અલાઈનમેન્ટને બદલવાના નિર્ણયમાં હસ્તક્ષેપ કરી શકાય.

૧૧. યોગ્ય પ્રક્રિયા અને જમીન સંપાદનમાં યોગ્ય સત્તામંડળના સંતોષના પ્રશ્ન પર આવતાં, આપણે રેકૉર્ડ પરના કેટલાક દસ્તાવેજો અને પ્લીડિંગ્સની તપાસ કરી શકીએ છીએ. તેમ કરતી વખતે, આપણે અરજદારોની એ દલીલો ધ્યાનમાં રાખી શકીએ કે જમીન સંપાદન કરવાનો નિર્ણય ભારત સરકારનો હોવો જોઈતો હતો જે જરૂરિયાત હાલના કેસમાં સંતોષાઈ ન હતી. અરજદારોની જમીનોના સંપાદનનો પ્રસ્તાવ મૂકતા સદર એક્ટની કલમ ૨૦એ ની ઉપ-કલમ (૧) હેઠળ તારીખ ૦૬/૦૨/૨૦૧૨ ના જાહેરનામામાં નોંધવામાં આવ્યું છે કે કલમ ૨૦એ ની ઉપ-કલમ (૧) હેઠળની સત્તાઓનો ઉપયોગ કરીને, કેન્દ્ર સરકારને સંતોષ થયો છે કે જાહેરનામાની અનુસૂચિમાં સમાવિષ્ટ જમીનો વેસ્ટર્ન ડેડિકેટેડ ફ્રેટ કોરિડોરના અમલીકરણ, જાળવણી અને સંચાલનના જાહેર હેતુ માટે સંપાદિત કરવી જરૂરી છે. રસ ધરાવતી વ્યક્તિઓને ત્રીસ દિવસની અંદર સદર પ્રસ્તાવ સામે વાંધા ઉઠાવવાની મંજૂરી આપવામાં આવશે. આ જાહેરનામું નીચે મુજબનું શીર્ષક ધરાવતું હતું:

"મિનિસ્ટ્રી ઓફ રેલવેઝ (રેલવે બોર્ડ)".

૧૨. તે જ રીતે, સદર એક્ટની કલમ ૨૦૬ હેઠળ તારીખ ૨૮/૦૧/૨૦૧૩ ના સંપાદનના જાહેરનામામાં પણ રેલવે મંત્રાલય (રેલવે બોર્ડ) દ્વારા બહાર પાડવામાં આવ્યું હોવાનું એ જ શીર્ષક હતું. જાહેરનામામાં એવો પણ ઉલ્લેખ છે કે સક્ષમ સત્તામંડળનો અહેવાલ મળ્યા પછી કલમ ૨૦૬ ની ઉપ-કલમ (૧) હેઠળની સત્તાઓનો ઉપયોગ કરીને કેન્દ્ર સરકારે જાહેરનામાની અનુસૂચિમાં જણાવ્યા મુજબની જમીનો સંપાદિત કરી છે.

૧૩. અરજદારોના વકીલની દલીલનું પ્રથમ પાસું એ હતું કે આવા જાહેરનામા રેલવે બોર્ડ દ્વારા બહાર પાડવામાં આવ્યા હતા અને રેલવે મંત્રાલય દ્વારા નહીં અને તેથી માન્ય નથી. આ સંદર્ભમાં, સામાવાળા દ્વારા તારીખ ૨૦/૧૨/૨૦૧૨ ની એફિડેવિટમાં અને આવી એફિડેવિટ સાથેના દસ્તાવેજોમાં દર્શાવ્યા મુજબ, ભારતના રાષ્ટ્રપતિએ ભારત સરકાર માટે કાર્ય વહેંચણીના નિયમો બનાવ્યા છે જેમાં રેલવે મંત્રાલયને સરકારી રેલવે અને બિન-સરકારી રેલવે સંબંધિત વિષય ફાળવવામાં આવ્યો છે જેમ કે ધ રેલવેઝ એક્ટની અનુસૂચિમાં સામેલ કરવામાં આવ્યો છે અને રેલવે મંત્રાલય અધિકૃત અધિકારીઓ મારફતે આ નિર્ણય પહોંચાડે છે. વધુમાં દર્શાવવામાં આવ્યું છે કે

રેલવે મંત્રાલય આ રીતે રેલવે બોર્ડ મારફતે કામ કરી રહ્યું હતું.

૧૪. ભારતના રાષ્ટ્રપતિએ ભારતના સંવિધાનના અનુચ્છેદ ૭૭ ના ખંડ (૩) હેઠળની સત્તાઓનો ઉપયોગ કરીને ગવર્નમેન્ટ ઓફ ઇન્ડિયા (એલોકેશન ઓફ બિઝનેસ) રૂલ્સ, ૧૯૬૧ (જે હવે પછી 'ધ એલોકેશન ઓફ બિઝનેસ રૂલ્સ' તરીકે ઉલ્લેખિત છે) પ્રખ્યાપિત કર્યાં. આ નિયમોના નિયમ (૨) મુજબ, ભારત સરકારનું કામકાજ નિયમોની પ્રથમ અનુસૂચિમાં દર્શાવેલ મંત્રાલયો, વિભાગો, સચિવાલયો અને કચેરીઓમાં ચલાવવામાં આવશે. ધ એલોકેશન ઓફ બિઝનેસ રૂલ્સનો નિયમ (૩) વિષયોની વહેંચણી સંબંધિત છે. તેની ઉપ-નિયમ (૧) જોગવાઈ કરે છે કે વિભાગો વચ્ચે વિષયોની વહેંચણી નિયમોની બીજી અનુસૂચિમાં નિર્દિષ્ટ કર્યા મુજબ રહેશે અને તેમાં તેના વિષયો સાથે સંકળાયેલી તમામ સંલગ્ન અને તાબાની કચેરીઓ અથવા જાહેર ક્ષેત્રના ઉપક્રમો સહિતના અન્ય સંગઠનો અને ધ એલોકેશન ઓફ બિઝનેસ રૂલ્સના ઉપ-નિયમો (૨), (૩) અને (૪) નો સમાવેશ થશે.

૧૫. સદર નિયમોની પ્રથમ અનુસૂચિમાં આઈટમ નં. ૨૮ પર રેલવે મંત્રાલયનો સમાવેશ થાય છે. રેલવે મંત્રાલયના સંબંધમાં વિભાગો વચ્ચે વિષયોની વહેંચણી અંગેની બીજી અનુસૂચિ આ મુજબ જોગવાઈ કરે છે:

"રેલવે મંત્રાલય (રેલ મંત્રાલય)

રેલવે બોર્ડ (રેલ બોર્ડ)

૧. સરકારી રેલવે – રેલવેની આવક અને ખર્ચ સંબંધિત બાબતો સહિતની તમામ બાબતો, પરંતુ રેલવે ઇન્સ્પેક્ટોરેટ અને રેલવે ઓડિટ સિવાય.

૨. બિન-સરકારી રેલવે – ધ રેલવેઝ એક્ટ, ૧૯૮૯ (૧૯૮૯ નો ૨૪) માં અથવા સરકાર અને રેલવે વચ્ચેના કરારોમાં, અથવા અન્ય કોઈ વૈધાનિક અધિનિયમોમાં, એટલે કે સલામતી, મહત્તમ અને લઘુત્તમ દર અને ભાડાં વગેરે અંગેના નિયમોમાં, અર્બન ડેવલપમેન્ટ વિભાગને ફાળવવામાં આવેલી કામગીરીની આઈટમ સિવાય, રેલવે મંત્રાલય, રેલવે બોર્ડ દ્વારા નિયંત્રણની જોગવાઈ હોય ત્યાં સુધીની બાબતો.

૩. સંસદના પ્રશ્નો/રેલવે મિલકતની ચોરી સંબંધિત ગુનાઓ અને સરકારી રેલવે અને બિન-સરકારી રેલવે પરના ગુનાઓ સંબંધિત બાબતો.

૪. રેલવે કર્મચારીઓને લાગુ પડતા પેન્શન નિયમોનું વહીવટ."

૧૬. ભારતના સંવિધાનના અનુચ્છેદ ૭૭ ના ખંડ (૨) દ્વારા આપવામાં આવેલી સત્તાઓનો ઉપયોગ કરીને, ભારતના રાષ્ટ્રપતિએ ઓથેન્ટિકેશન (ઓર્ડર્સ એન્ડ અધર ઇન્સ્ટ્રુમેન્ટ્સ) રૂલ્સ, ૨૦૦૨ (જે હવે પછી 'ધ ઓથેન્ટિકેશન રૂલ્સ' તરીકે ઉલ્લેખિત છે) પ્રખ્યાપિત કર્યા હતા. આ નિયમો જોગવાઈ કરે છે કે રાષ્ટ્રપતિના

નામે કરવામાં આવેલા અને અમલમાં મૂકાયેલા તમામ હુકમો અને અન્ય સાધનો તેમાં સમાવિષ્ટ વિવિધ ખંડોમાં જણાવેલ ભારત સરકારના વિવિધ અધિકારીઓ દ્વારા પ્રમાણિત કરવામાં આવશે. તેનો ખંડ (૩૮) જે આપણા હેતુ માટે પ્રાસંગિક છે તે નિયમ ૨ સાથે વાંચતા આ મુજબ વંચાય છે:

"(૨) તેઓ સરકારી ગેઝેટમાં તેમના પ્રકાશનની તારીખથી અમલમાં આવશે. રાષ્ટ્રપતિના નામે કરવામાં આવેલા અને અમલમાં મૂકાયેલા તમામ હુકમો અને અન્ય સાધનો પ્રમાણિત કરવામાં આવશે –

(૩૮) રેલવે મંત્રાલય સંબંધિત હુકમો અને અન્ય સાધનોના કિસ્સામાં, રેલવે બોર્ડના સચિવ, એડિશનલ સચિવ, જોઇન્ટ સચિવ, ડેપ્યુટી સચિવ અથવા અંડર સચિવ દ્વારા, અથવા એડિશનલ મેમ્બર, એડવાઇઝર, એક્ઝિક્યુટિવ ડિરેક્ટર, ડિરેક્ટર, જોઇન્ટ ડિરેક્ટર, અથવા ડેપ્યુટી ડિરેક્ટર દ્વારા; અથવા"

૧૭. સદર નિયમોનું સંયુક્ત વાચન દર્શાવશે કે ધ એલોકેશન ઓફ બિઝનેસ રૂલ્સ હેઠળ, રેલવે મંત્રાલયને અમુક કાર્યો સોંપવામાં આવ્યા છે અને ધ ઓથેન્ટિકેશન રૂલ્સ મુજબ, રેલવે મંત્રાલયના કિસ્સામાં રાષ્ટ્રપતિના નામે કરવામાં આવેલા અને અમલમાં મૂકાયેલા તમામ હુકમો અને અન્ય સાધનો, ખંડ (૩૮) માં દર્શાવેલ અધિકારીઓ દ્વારા કરવામાં આવશે જેમાં રેલવે બોર્ડના

એડિશનલ મેમ્બર, એડવાઈઝર, એક્ઝિક્યુટિવ ડિરેક્ટર, ડિરેક્ટર, જોઈન્ટ ડિરેક્ટર અથવા ડેપ્યુટી ડિરેક્ટરનો સમાવેશ થાય છે. તેથી, રેલવે બોર્ડ દ્વારા સદર એક્ટની કલમ ૨૦એ ની ઉપ-કલમ (૧) અને કલમ ૨૦ઈ ની ઉપ-કલમ (૧) હેઠળ સદર બે જાહેરનામા બહાર પાડવાને, સોંપાયેલી સત્તાઓનો ઉપયોગ તરીકે જોવાની જરૂર નથી. જો રેલવે બોર્ડ આવી સોંપાયેલી સત્તાઓનો ઉપયોગ કરવાનો દાવો કરતું હોત, તો અલબત્ત, સામાવાળા માટે આવી સોંપણી દર્શાવવી જરૂરી બનત. અનિવાર્યપણે, સત્તાઓ કેન્દ્ર સરકારમાં નિહિત છે. ધ એલોકેશન ઓફ બિઝનેસ રૂલ્સ દ્વારા, આવી સત્તાઓ સંબંધિત મંત્રાલય એટલે કે હાલના કેસમાં રેલવે મંત્રાલય દ્વારા વાપરવામાં આવશે. ધ ઓથેન્ટિકેશન રૂલ્સના આધારે, રાષ્ટ્રપતિના નામે અમલમાં મુકાયેલ કોઈપણ હુકમ અથવા અન્ય સાધન રેલવે બોર્ડના સભ્ય અથવા તેના ડિરેક્ટર, જોઈન્ટ ડિરેક્ટર વગેરે દ્વારા પ્રમાણિત કરી શકાય છે. તેથી, પ્રશ્નાસ્પદ જમીનો સંપાદિત કરવાનો પ્રસ્તાવ મૂકવાનો અને ત્યારબાદ નિર્ણય લેવાનો નિર્ણય રેલવે મંત્રાલયનો હતો. માત્ર પ્રશ્નાસ્પદ જાહેરનામા "મિનિસ્ટ્રી ઓફ રેલવેઝ (રેલવે બોર્ડ)" નું શીર્ષક ધરાવે છે તેટલા માત્રથી સમગ્ર પ્રક્રિયા દૂષિત થશે નહીં. બંને જાહેરનામા, જેમ નોંધ્યું છે, એવો ઉલ્લેખ ધરાવે છે કે તે ભારત સરકાર હતી જેને સંતોષ થયો હતો કે સદર જાહેર હેતુ માટે જમીન સંપાદિત કરવી જોઈએ. એક અર્થમાં, તેથી, રેલવે બોર્ડ દ્વારા માત્ર પ્રમાણીકરણ અથવા જાહેરનામાનું પ્રકાશન, સોંપાયેલી સત્તાઓ વાપરવાની ક્ષમતામાં નહીં હોય. બાબતના તે દૃષ્ટિકોણથી, મંત્રાલય દ્વારા રેલવે

બોર્ડ પર આવી સત્તાઓની સોંપણી શોધવી જરૂરી નથી.

૧૮. આ આપણને અરજદારોની દલીલોના બીજા પાસા તરફ દોરી જાય છે એટલે કે ગમે તે રીતે આ સંતોષ યોગ્ય પ્રક્રિયાને અનુસર્યા પછી કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા પહોંચવામાં આવ્યો ન હતો. આ મુદ્દાના બે પાસાઓ છે. એક હાલના સંપાદન સંબંધિત સામગ્રીના સંબંધમાં છે જે અગાઉ નોંધ્યા મુજબ ફાઇલો મળી શકી નથી તેવા આધારે રેલવે દ્વારા રજૂ કરી શકાઈ ન હતી. બીજું એ દર્શાવવા માટે કે આવા તમામ સંપાદનો રેલવે મંત્રાલયના સંતોષ પર આધારિત છે, તે જ પ્રદેશના સમાન સંપાદન સંબંધિત સામાવાળા દ્વારા રજૂ કરાયેલા દસ્તાવેજોનું મૂલ્યાંકન છે.

૧૯. આમાંના પ્રથમ પાસાના સંબંધમાં, ઉત્તમ પ્રયાસો છતાં મૂળ ફાઇલ શોધી શકાઈ નથી તે દર્શાવતી વિગતવાર એફિડેવિટ્સ દાખલ કરવામાં આવી છે. ઉદાહરણ તરીકે, રેલવે બોર્ડના ડેપ્યુટી ડિરેક્ટર દ્વારા દાખલ કરાયેલી તારીખ ૦૮/૦૪/૨૦૧૩ ની એફિડેવિટમાં જણાવાયું છે કે ફાઇલ શોધવા માટે રેલવે મંત્રાલય અને ડી.એફ.સી.સી.આઇ.એલ. માં શોધ કરવામાં આવી હતી. ડી.એફ.સી.સી.આઇ.એલ. એ, જોકે, જાણ કરી હતી કે ફાઇલ ઉપલબ્ધ ન હતી. તેથી તારીખ ૦૫/૦૩/૨૦૧૩ ના રોજ એક સર્ચ મેમો બહાર પાડવામાં આવ્યો હતો, જેની નકલ સદર એફિડેવિટ સાથે રજૂ કરવામાં આવી છે અને તેથી આવી ફાઇલ રજૂ કરી શકાઈ નથી. સદર એફિડેવિટમાં, વધુમાં દર્શાવવામાં આવ્યું છે કે

એકસમાન પ્રક્રિયા મુજબ, રેલવે મંત્રાલય તેમજ કાયદા અને ન્યાય મંત્રાલયના સંતોષ પછી નિર્ણય લેવામાં આવે છે. આપણે આ એફિડેવિટનો પ્રાસંગિક ભાગ પુનઃઉત્પાદિત કરી શકીએ છીએ:

"૦૫. હું જણાવું છું કે સામાવાળા નંબર ૪ વતી દાખલ કરવામાં આવેલી તારીખ ૧૫-૦૩-૨૦૧૩ ની એફિડેવિટમાં સ્પષ્ટપણે જણાવવામાં આવ્યું છે કે ધ રેલવેઝ એક્ટ, ૧૯૮૯ ની કલમ ૨૦ એ હેઠળ જાહેરનામા બહાર પાડવાના સંબંધમાં એકસમાન પ્રક્રિયા અપનાવવામાં આવી છે. હું ફરી એકવાર જણાવું છું કે અનુસરવામાં આવેલી પ્રક્રિયા મુજબ, ડેડિકેટેડ ફ્રેટ કોરિડોર કોર્પોરેશન ઓફ ઇન્ડિયા લિમિટેડ સંપાદિત કરવાની જમીનની વિગતો ડ્રાફ્ટ જાહેરનામા સાથે રેલવે બોર્ડ સમક્ષ મૂકે છે. આપું ડ્રાફ્ટ જાહેરનામું મળતાં, સદર ડ્રાફ્ટ રેલવે મંત્રાલય, રેલવે બોર્ડ મારફતે કાયદા અને ન્યાય મંત્રાલયને ચકાસણી માટે મોકલવામાં આવે છે અને કાયદા અને ન્યાય મંત્રાલય ડ્રાફ્ટ જાહેરનામાની ચકાસણી કરે તે પછી જાહેરનામું બહાર પાડવા માટે તે રેલવે મંત્રાલય (રેલવે બોર્ડ) ને પરત કરવામાં આવે છે. હું જણાવું છું કે રેલવે મંત્રાલય (રેલવે બોર્ડ) અને કાયદા અને ન્યાય મંત્રાલયમાં કેન્દ્ર સરકારને સંતોષ થાય તે પછી જ, એક્ઝિક્યુટિવ ડિરેક્ટર (લેન્ડ એન્ડ એમેનિટીઝ) -૧ દ્વારા જાહેરનામું બહાર પાડવાની મંજૂરી આપવામાં આવે છે અને ત્યારબાદ જાહેરનામું ગેઝેટમાં પ્રકાશિત

થાય છે."

૨૦. તારીખ ૨૯/૦૮/૨૦૧૭ ના રોજ, કેસના પ્રાસંગિક ફાઈલો ગુમ હોવાનું ધ્યાને આવતાં, અમુક સમય સુધી દલીલો સાંભળ્યા પછી, નીચે મુજબનો નિર્દેશ આપવામાં આવ્યો હતો:

"રેલવે વહીવટીતંત્રે પત્રવ્યવહાર અને દસ્તાવેજોની નકલો રજૂ કરતી ટૂંકી એફિડેવિટ દાખલ કરવી પડશે જે દર્શાવે છે કે અન્ય વિસ્તારોમાં સદર પ્રોજેક્ટ માટે જમીનો સંપાદિત કરવાનો નિર્ણય મંત્રાલય દ્વારા લેવામાં આવ્યો હતો. આવી એફિડેવિટ સાથે, ડિંપોનન્ટ પ્રશ્નાસ્પદ જમીનોના સ પાદન માટે સક્ષમ સત્તામંડળ પાસે જમા કરાવેલી રકમની વિગતો પણ રજૂ કરી શકે છે."

૨૧. આવા નિર્દેશોને અનુસરીને, રેલવે વહીવટીતંત્રે તારીખ ૦૬/૦૯/૨૦૧૭ ની એફિડેવિટ દાખલ કરી છે જેની સાથે આસપાસની જમીનોના સદર એકટના પ્રકરણ IV-A હેઠળ સંપાદન કાર્યવાહીને લગતા દસ્તાવેજો રજૂ કરવામાં આવ્યા છે. આવી એફિડેવિટમાં, એવું પણ જણાવાયું છે કે રેલવે મંત્રાલય દ્વારા સદર પ્રોજેક્ટ સંબંધિત જાહેરનામાના સંદર્ભમાં વિવિધ રજૂઆતો પ્રાપ્ત થઈ હતી. આવી

રજૂઆતો પર રેલવે મંત્રાલય દ્વારા વિચારણા કરવામાં આવી હતી. એવું જણાવાયું છે કે વર્તમાન કેસમાં પણ સંપાદન માટે એ જ પ્રક્રિયા અનુસરવામાં આવી હતી.

૨૨. સદર એફિડેવિટ સાથે જોડાયેલા દસ્તાવેજો દર્શાવશે કે સદર એક્ટની કલમ ૨૦એ હેઠળના જાહેરનામા રેલવે મંત્રાલય દ્વારા પ્રકાશિત કરવામાં આવે છે અને એક્ઝિક્યુટિવ ડિરેક્ટર (લેન્ડ એન્ડ એમેનિટીઝ-૧) દ્વારા હસ્તાક્ષર કરવામાં આવે છે. જાહેરનામામાં એવો ઉલ્લેખ છે કે કેન્દ્ર સરકારને સંતોષ થયા પછી કે જાહેર હેતુ માટે, જમીન, જેનું સંક્ષિપ્ત વર્ણન અનુસૂચિમાં સમાવિષ્ટ છે, તે વેસ્ટર્ન ડેવિકેટેડ ફ્રેટ કોરિડોર માટે વિશિષ્ટ રેલવે પ્રોજેક્ટના સંપાદન માટે જરૂરી છે, આવી જમીન સંપાદિત કરવાનો ઇરાદો જાહેર કરવામાં આવે છે. પ્રાથમિક કામ ચીફ પ્રોજેક્ટ મેનેજર, ડી.એફ.સી.સી.આઇ.એલ. દ્વારા કરવામાં આવશે જેઓ એક લિસ્ટ સાથે જાહેરનામાનો પ્રસ્તાવ જનરલ મેનેજર, ડી.એફ.સી.સી.આઇ.એલ., નવી દિલ્હીને મોકલશે જેઓ બદલામાં તેને એક્ઝિક્યુટિવ ડિરેક્ટર, રેલવે બોર્ડ સમક્ષ મૂકશે. જાહેરનામાના પ્રકાશન માટેનો પ્રસ્તાવ પછી સુધારા સાથે, જો કોઈ હોય તો, તેના પ્રકાશનને સત્તાવાર કરતા પહેલા મંત્રાલય દ્વારા ચકાસવામાં આવશે. સદર એક્ટની કલમ ૨૦એ ના આવા એક જાહેરનામા અંગેની ફાઇલ નોંધનો અર્ક અમારી પાસે રેકૉર્ડ પર છે. સંબંધિત અધિકારીએ કલમ ૨૦એ હેઠળના જાહેરનામા અંગે ડી.એફ.સી.સી.આઇ.એલ. પાસેથી મળેલી ડ્રાફ્ટ અનુસૂચિ તેમની ચકાસણી માટે ડિરેક્ટર (લેજિસ્લેટિવ કાઉન્સિલ) સમક્ષ મૂકી. મંત્રાલય દ્વારા આખરે મંજૂર કરવામાં આવ્યા પહેલાં આ

ફાઇલ નોધણી વહીવટી પદશ્રેણીના વિવિધ તબક્કાઓમાંથી પસાર થઈ હતી જેને બદલામાં ડિરેક્ટર (લેજિસ્લેટિવ કાઉન્સિલ), રેલવે બોર્ડ દ્વારા જણાવવામાં આવ્યું હતું કે ડ્રાફ્ટ જાહેરનામાની તપાસ કરવામાં આવી છે અને જરૂરી સુધારા કરવામાં આવ્યા છે; સુધારેલ ડ્રાફ્ટ ઔપચારિક રીતે બરાબર છે, જોકે, વહીવટી મંત્રાલય જાહેરનામું બહાર પાડતા પહેલાં સંતોષ માની શકે છે કે સુધારેલ ડ્રાફ્ટ તેમના ઈશાદા અને જરૂરિયાતને પર્યાપ્ત રીતે પૂરો કરે છે.

૨૩. આમ જોઈ શકાય છે કે જમીન સંપાદનના સમાન કિસ્સાઓમાં સદર એક્ટની કલમ ૨૦એ ની ઉપ-કલમ (૧) હેઠળ જાહેરનામું પ્રકાશિત કરવાનો નિર્ણય નિર્ણય લેનારી સંસ્થાના સર્વોચ્ચ સ્તર દ્વારા લેવામાં આવ્યો હતો. પ્રસ્તાવ ડી.એફ.સી.સી.આઈ.એલ. માંથી મુકાયો હોઈ શકે છે, રેલવે મંત્રાલય દ્વારા રેલવે લાઈનના અલાઈનમેન્ટને બદલવાની મંજૂરી આપ્યા પછી, આખરી નિર્ણય મંત્રાલય દ્વારા જ લેવામાં આવ્યો હતો. રેલવે બોર્ડના ડિરેક્ટર દ્વારા જાહેરનામા પર હસ્તાક્ષર કરવા અને તેનું પ્રકાશન ધ ઓથેન્ટિકેશન રૂલ્સના નિયમ ૨ ના ખંડ (૩૮) હેઠળ તેમને આપવામાં આવેલી સત્તાના ઉપયોગમાં હતું અને તે રેલવે બોર્ડ દ્વારા કોઈપણ સોંપાયેલી સત્તાઓ વાપરવાના સ્વરૂપમાં ન હતું. મંત્રાલયના સ્તરે યોગ્ય નિર્ણય લેવાના અભાવે સમગ્ર કવાયત નિષ્ફળ જવી જોઈએ તેવી અરજદારોની દલીલ સ્વીકારવામાં અમે અસમર્થ છીએ. અમે સભાન છીએ કે હાલના કેસમાં અમારે અન્ય ફાઇલોની ઉધાર લીધેલી સામગ્રી પર આધાર રાખવો પડ્યો છે અને સામાવાળા આ સંપાદન સંબંધિત ફાઇલો શોધી શક્યા

નથી અને રજૂ કરી શક્યા નથી. જોકે, દુર્ભાવનાના કોઈપણ આક્ષેપોના અભાવે અને સામાવાળા વતી દાખલ કરાયેલી એફિડેવિટ્સને ધ્યાનમાં રાખીને જે દર્શાવે છે કે તમામ સંપાદનોમાં સતત અનુસરવામાં આવતી પ્રક્રિયા એકસરખી છે, દુર્ભાગ્યપૂર્ણ હોવા છતાં, અમે અન્ય ફાઈલો પર આધાર રાખવા મજબૂર છીએ.

૨૪. વળતરની ચૂકવણીમાં વિલંબના પ્રશ્ન પર આવતાં, આપણે પ્રકરણ IV-A ની જોગવાઈઓનો સંદર્ભ લઈ શકીએ છીએ. આપણે યાદ કરી શકીએ છીએ કે કલમ ૨૦એ ની ઉપ-કલમ (૧) હેઠળ, કેન્દ્ર સરકાર વાંધા ઉઠાવવા માટે સંબંધિત વ્યક્તિઓને તક આપીને જમીનો સંપાદિત કરવાનો ઈરાદો જાહેર કરશે. આવા વાંધાઓનો સદર એક્ટની કલમ ૨૦ડી માં જોગવાઈ કર્યા મુજબ નિકાલ કરવામાં આવશે. આ સંદર્ભમાં સક્ષમ સત્તામંડળનો અહેવાલ મળ્યા પછી, કેન્દ્ર સરકાર કલમ ૨૦ઈ ની ઉપ-કલમ (૧) હેઠળ જમીન સંપાદિત કરતું જાહેરનામું પ્રકાશિત કરશે. કલમ ૨૦ઈ ની ઉપ-કલમ (૩) જોગવાઈ કરે છે કે જો સદર એક્ટની કલમ ૨૦એ ની ઉપ-કલમ (૧) હેઠળના જાહેરનામાના પ્રકાશનની તારીખથી એક વર્ષની અંદર, કલમ ૨૦ઈ ની ઉપ-કલમ (૧) હેઠળ કોઈ જાહેરાત પ્રકાશિત કરવામાં ન આવે, તો (કલમ ૨૦એ(૧) હેઠળનું) જાહેરનામું કોઈ અસર ધરાવતું બંધ થઈ જશે. સક્ષમ સત્તામંડળ કલમ ૨૦એફ ની ઉપ-કલમ (૧) માં જોગવાઈ કર્યા મુજબ આવી જમીનના સંપાદન માટે ચૂકવવાપાત્ર વળતર નક્કી કરી શકે છે. કલમ ૨૦એફ ની ઉપ-કલમ (૨) હેઠળ, સક્ષમ સત્તામંડળ જાહેરાતના પ્રકાશનની તારીખથી એક વર્ષની અંદર એવોર્ડ પસાર

કરશે અને જો આટલા સમયગાળાની અંદર કોઈ એવોર્ડ કરવામાં ન આવે તો જમીન સંપાદનની સમગ્ર કાર્યવાહી રદબાતલ થશે. ઉપ-કલમ (૨) ના પરંતુક મુજબ, સક્ષમ સત્તામંડળને સંતોષ થાય કે વિલંબ અપરિહાર્ય સંજોગોના કારણે થયો છે તો લેખિતમાં કારણો નોંધીને આવા સમયગાળાને વધુમાં વધુ છ મહિનાના સમયગાળા સુધી લંબાવી શકાય છે. આવા સંજોગોમાં, જોકે, વધુ પરંતુક મુજબ, વળતર મેળવવા માટે હકદાર વ્યક્તિને વિલંબના દરેક મહિના માટે એવોર્ડના મૂલ્યના ૫% થી ઓછી નહીં તેવા દરે વિલંબ માટે વધારાનું વળતર ચૂકવવામાં આવશે.

૨૫. ધ રેલવેઝ એક્ટ, ૧૯૮૯ માં પ્રકરણ IV-A મુખ્યત્વે વિશિષ્ટ રેલવે પ્રોજેક્ટ્સ માટે જમીનોનું ઝડપી સંપાદન સક્ષમ કરવા માટે દાખલ કરવામાં આવ્યું હતું. સદર પ્રકરણ હેઠળ જમીનનું સંપાદન ધ લેન્ડ એકિવિઝિશન એક્ટ, ૧૯૮૪ હેઠળ અનુસરવાની રહેતી પ્રક્રિયાની તુલનામાં પ્રમાણમાં સરળ અને ઝડપી બનાવવામાં આવ્યું હતું. તેમ કરતી વખતે, ધારાસભાએ એ પણ સુનિશ્ચિત કર્યું કે સંપાદન માટેના પ્રસ્તાવો અનિશ્ચિત સમય સુધી લંબાય નહીં. તેથી, મહત્વપૂર્ણ તબક્કાઓ પર, સમયમર્યાદા પૂરી પાડવામાં આવી હતી. જો કલમ ૨૦એ ની ઉપ-કલમ (૧) હેઠળ જાહેરનામું પ્રકાશિત કર્યા પછી, એક વર્ષની અંદર કલમ ૨૦ઈ ની ઉપ-કલમ (૧) હેઠળ કોઈ જાહેરાત કરવામાં ન આવે, તો કલમ ૨૦એ(૧) હેઠળનું જાહેરનામું રદબાતલ થશે. ફરીથી વળતર નક્કી કરતો એવોર્ડ સક્ષમ સત્તામંડળ દ્વારા સદર એક્ટની કલમ ૨૦ઈ ની ઉપ-

કલમ (૧) હેઠળની જાહેરાતથી એક વર્ષની અંદર પસાર કરવામાં આવશે, નિષ્ફળતાના કિસ્સામાં જમીન સંપાદનની સમગ્ર કાર્યવાહી રદબાતલ થશે. આ સમયગાળો વધુમાં વધુ છ મહિના સુધી લંબાવી શકાય છે, તે પણ, સક્ષમ સત્તામંડળ દ્વારા લેખિતમાં કારણો નોંધીને, જો તેને સંતોષ થાય કે વિલંબ અપરિહાર્ય સંજોગોના કારણે થયો હતો. આવા કિસ્સામાં પણ, ચૂકવવાનું વળતર વિલંબના દરેક મહિના માટે એવોર્ડના મૂલ્યના ૫% થી ઓછી નહીં તેવા દરે વધારવામાં આવશે. આમ, સમયગાળો લંબાવવાની સત્તા બે પરિબળો દ્વારા મર્યાદિત છે. એક એ છે કે એક્સ્ટેન્શન છ મહિનાથી વધુ હોઈ શકે નહીં. બીજું એ છે કે એક્સ્ટેન્શન માત્ર સત્તામંડળના એવા સંતોષ પર જ થઈ શકે કે વિલંબ અપરિહાર્ય સંજોગોના કારણે થયો હતો અને એક્સ્ટેન્શન વધેલા વળતરના ભારે ખર્ચ સાથે આવશે.

૨૬. એ વાત સાચી છે કે કાયદો સક્ષમ સત્તામંડળ દ્વારા એવોર્ડ પસાર કર્યા પછી જમીન માલિકને વાસ્તવિક ચૂકવણી અથવા વળતર આપવા માટે કોઈ વધુ સમયમર્યાદા આપતો નથી. જમીનનો કબ્જો અલબત્ત વળતરની ચૂકવણી પછી જ લઈ શકાય છે અને તે પહેલાં નહીં. તેનો અર્થ એવો નથી કે સત્તામંડળ અનિશ્ચિત સમય માટે વળતરની ચૂકવણીમાં વિલંબ કરી શકે છે. નોંધ્યા મુજબ, તમામ તબક્કે કાયદાએ જમીન સંપાદન કરવામાં સરકારી તંત્ર તરફથી તાત્કાલિકતાની લાગણીની કલ્પના કરી છે, જેમાં નિષ્ફળ જતાં કલમ ૨૦૬(૧) હેઠળની જાહેરાત પછી પણ સમયસર એવોર્ડ પસાર ન કરવા બદલ, સંપાદન

રદબાતલ થઈ જશે. સક્ષમ સત્તામંડળ દ્વારા એવોર્ડ પસાર કર્યા પછી તરત જ વળતર ચૂકવવાની જરૂરિયાત આમ વણાયેલી છે અને ૧૯૮૯ ના સદર એક્ટના પ્રકરણ IV ની યોજનામાં વાંચી શકાય છે. આવો દષ્ટિકોણ લેવાનું એક વધુ કારણ છે. કાયદો એવોર્ડ કરાયેલા વળતર પર કોઈ વ્યાજની જોગવાઈ કરતો નથી. આમ, સંપાદન સમયે પ્રવર્તમાન બજાર ભાવે વળતર પસાર કરવામાં આવશે. જો આવું વળતર વર્ષો પછી વ્યાજ વગર ચૂકવવામાં આવે, તો તે સંપૂર્ણપણે અસમન્યાયી હશે.

૨૭. સામાવાળા સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલિકેશન નં. ૯૫૭૧ અને ૯૫૭૨/૨૦૧૩ ના અરજદારોને વળતરની ઝડપી ચૂકવણી કરવામાં નિઃશંકપણે નિષ્ફળ ગયા છે તે વાત અવિવાદિત છે. અમે નોંધ્યું છે કે આવા કિસ્સાઓમાં સદર એક્ટની કલમ ૨૦એફ હેઠળ સક્ષમ સત્તામંડળ દ્વારા અનુક્રમે ઓગસ્ટ ૨૦૧૦ અને ૨૦૧૧ માં એવોર્ડ પસાર કરવામાં આવ્યા હતા. સદર અરજીઓ વર્ષ ૨૦૧૩ માં હાઈકોર્ટ સમક્ષ દાખલ કરવામાં આવી હતી. ત્યાં સુધી કોઈ વળતર ચૂકવવામાં આવ્યું ન હતું. ઘણા સમય પછી, આ અરજીઓ પેલિંગ હતી તે દરમિયાન, અરજદારોને વિવિધ તારીખોએ વળતરની ઓફર કરવામાં આવી હતી. અમને જણાવવામાં આવ્યું છે કે કેટલાક અરજદારોએ આવું વળતર સ્વીકાર્યું છે અને જમીનનો કબ્જો સરકારને સોંપી દીધો છે. બાકીના અરજદારો જેમણે આવું મોડું વળતર સ્વીકાર્યું ન હતું, તેમની જમીનોનો કબ્જો પણ લઈ લેવામાં આવ્યો છે. રેલવે મંત્રાલયના જણાવ્યા મુજબ, એવોર્ડ મુજબ સમયાંતરે ચૂકવણી મુક્ત

કરવાની સ્થાયી સૂચનાઓ સાથે સદર સત્તામંડળના રનિંગ એકાઉન્ટમાં સક્ષમ સત્તામંડળ દ્વારા એવોર્ડ કરાયેલા કુલ વળતરને આવરી લેતી પૂરતી રકમ પડી હતી. સક્ષમ સત્તામંડળે જોકે એવું વલણ અપનાવ્યું છે કે પૂરતા ભંડોળના અભાવે, વળતર ચૂકવી શકાયું ન હતું. આ અનિવાર્યપણે કેન્દ્ર સરકાર અને રાજ્ય સરકારની એજન્સીઓ વચ્ચેનો વિવાદ છે. કારણ ગમે તે હોય, હકીકત એ રહે છે કે સક્ષમ સત્તામંડળ દ્વારા એવોર્ડ પસાર કર્યા પછી ચારથી પાંચ વર્ષથી વધુ સમય સુધી દાવેદારોને વળતર મળ્યું ન હતું. પ્રશ્ન એ છે કે સામાવાળા તરફથી થયેલા આવા વિલંબની શું અસર થશે. એક શક્યતા અલબત્ત સમગ્ર સંપાદનને અમાન્ય જાહેર કરવાની હોઈ શકે છે જેની આ પ્રોજેક્ટ પર જ ભારે વિપરીત અસર પડશે. અક્ષરશઃ અને અલંકારિક રીતે, કેડિકેટેડ ફ્રેટ કોરિડોર પ્રોજેક્ટ પાટા પરથી ઉતરી જશે. આ સંદર્ભમાં અન્ય સ્થળોએ જે વિકાસ થઈ ચૂક્યો છે તે જ્યાં સુધી રેલવે, જો યોગ્ય લાગે તો, એ જ જમીનોની સંપાદન કાર્યવાહી ફરીથી શરૂ કરીને પૂર્ણ ન કરે ત્યાં સુધી નકામો થઈ જશે. આવા પરિબળો અને વ્યાપક જાહેર હિતને ધ્યાનમાં રાખીને, અમે દાદને મોલ્ડ કરવાના અને સંભવિત હદ સુધી સુનિશ્ચિત કરવાના વિકલ્પો પર વિચાર કરીશું કે સંબંધિત અરજદારોને આવા વિલંબ માટે નાણાકીય રીતે વળતર આપી શકાય.

૨૮. અમે જે આખરી દાદ આપી શકીએ છીએ તેને બે ભાગમાં વિભાજિત કરવી પડશે. તે અરજદારો માટે કે જેમણે અત્યાર સુધી વળતર સ્વીકાર્યું નથી અને તેમનો પડકાર જીવંત રાખ્યો છે અને તે લોકો માટે કે જેમણે અગાઉથી, મોડેથી

હોવા છતાં, વળતર સ્વીકારી લીધું છે અને સંપાદન હેઠળની તેમની જમીનો કબ્જો પણ સોંપી દીધો છે. અગાઉના વર્ગ માટે, જે આપણને જણાવવામાં આવ્યું છે કે અંદાજે ૧૮ અરજદારો ધરાવે છે, તેમની જમીનોના સંપાદનને ખતેલ પહોંચાડ્યા વિના, અમે સક્ષમ સત્તામંડળને વૈધાનિક જોગવાઈઓની શરતોમાં નવેસરથી ગણતરી કરવા અને નવો એવોર્ડ પસાર કરવા નિર્દેશ આપીએ છીએ જેમાં તમામ વૈધાનિક અને આનુષંગિક લાભોનો સમાવેશ થશે જાણે કે સદર એક્ટની કલમ ૨૦એ ની ઉપ-કલમ (૧) હેઠળની જાહેરાત ૦૧/૦૮/૨૦૧૭ ના રોજ કરવામાં આવી હોય. અમને જણાવવામાં આવ્યું છે કે આ વ્યક્તિઓએ સક્ષમ સત્તામંડળ દ્વારા પસાર કરાયેલા એવોર્ડને અગાઉથી પડકાર્યો છે. અહીં દર્શાવ્યા મુજબ નવી ગણતરી કરવામાં આવ્યા પછી પણ, જો તેઓ તેમને ચૂકવવાપાત્ર બનતા વળતરથી સંતોષ ન અનુભવે, તો તેમના માટે લવાદ સમક્ષ તેમના પેવિંગ પડકારોને આગળ ધપાવવાનું ખુલ્લું રહેશે જેઓ આ અંગેની વધુ ઘટનાઓની નોંધ લેશે. સંપાદન જાહેરનામાની આવી ગણાયેલી તારીખ પરનો એવોર્ડ સંબંધિત અરજદારો તરફથી સહકારને આધીન હુકમની નકલ મળ્યાની તારીખથી છ મહિનાની અંદર પસાર કરવામાં આવશે. રેલવે વહીવટીતંત્ર એવોર્ડ પસાર થયા પછી જેટલી જલ્દી બની શકે તેટલી વહેલી તકે સક્ષમ સત્તામંડળ પાસે વળતરની સમગ્ર રકમ જમા કરાવશે જેઓ સંબંધિત અરજદારોને તરત જ તે ચૂકવી દેશે.

૨૮. અરજદારોના પછીના વર્ગ માટે, જેમણે ઘણું મોડું ઓફર કરવામાં આવેલું

વળતર સ્વીકારી લીધું છે, રેલવે વહીવટીતંત્ર સક્ષમ સત્તામંડળ દ્વારા એવોર્ડની તારીખથી વળતરની વાસ્તવિક ચૂકવણી સુધી વાર્ષિક ૧૦% ના ચક્રવૃદ્ધિ દરે વ્યાજ ચૂકવશે. અમે સભાન છીએ કે હાલમાં પ્રવર્તમાન બેંક દરો એટલા ઊંચા નથી, તેમ છતાં, વળતર ચૂકવવામાં સામાવાળા દ્વારા દર્શાવવામાં આવેલા ભારે વિલંબ અને બેંક દરો કરતાં વધુ ઝડપી દરે રિયલ એસ્ટેટના ભાવ વધે છે તે જમીની હકીકતોને ધ્યાનમાં રાખીને અમને પ્રમાણમાં ઊંચો વ્યાજ દર અપનાવવાની પ્રેરણા મળી છે. જો જમીન ગુમાવનારાઓએ સમાન લાભો સાથે તે જ વિસ્તારમાં સમાન જમીન સંપાદિત કરવાની હોય અને તેમને ચૂકવવામાં આવતું વળતર વર્ષો સુધી વિલંબિત થાય, તો રાજ્ય તેમની પાસે જે ઓફર કરવાની ઓછામાં ઓછી અપેક્ષા રાખી શકે તે સક્ષમ સત્તામંડળ દ્વારા ગણતરી કરાયેલા વળતરમાં વાજબી વધારો છે. સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન નં. ૯૫૭૦/૨૦૧૩ માં, અરજદારોએ નેશનલ રિહેબિલિટેશન એન્ડ રિસેટલમેન્ટ પોલિસી, ૨૦૦૭ ના લાભ માટે અરજ કરેલ છે જે સામાવાળાએ ખાતરી આપી છે કે અનુસરવામાં આવશે. આ જેટલું જલ્દી બની શકે તેટલું ઝડપથી પ્રાધાન્યમાં જે અરજદારોને આવી નીતિ લાગુ પડે છે તે કિસ્સામાં આ હુકમની નકલ મળ્યાની તારીખથી ચાર મહિનાની અંદર કરવામાં આવે. અમે સમન્યાયને સંતુલિત કરવાનો અને સાથે સાથે વ્યાપક જાહેર હિતનું રક્ષણ કરવાનો અમારો ઉત્તમ પ્રયાસ કર્યો છે. વણઉકેલાયેલા પાસાઓ અને એવા વિસ્તારો હોવાના જ જ્યાં વધુ સારા ઉકેલની ભલામણ કરી શકાઈ હોત, તેમ છતાં, જ્યારે આવા પરસ્પર

વિરોધી હિતો અને સમન્યાયને સંતુલિત કરવાના હોય, ત્યારે ચોક્કસ પ્રમાણમાં સંતુલન જાળવવાનું કાર્ય હંમેશા સ્વીકાર્ય હોય છે.

૨૨.૦૯.૨૦૧૭

૩૦. આ તબક્કે, સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલિકેશન નં. ૧૨૪૩૮, ૧૨૪૪૪ અને ૧૨૪૪૯/૨૦૧૨ માં અરજદારો તરફે વિદ્વાન વકીલ શ્રી ધવલ બારોટે અરજ કરેલ કે આ કોર્ટની ડિવિઝન બેંચ દ્વારા તારીખ ૨૮/૧૨/૨૦૧૬ ના હુકમ હેઠળ પૂરી પાડવામાં આવેલ વચગાળાની વ્યવસ્થા અરજદારોને સુપ્રીમ કોર્ટનો આશરો લેવા માટે સક્ષમ બનાવવા ૧૦/૧૧/૨૦૧૭ સુધી ચાલુ રાખવામાં આવે. અમે નોંધીએ છીએ કે અરજદારો દ્વારા તેમની અપીલોમાં દાખલ કરાયેલી વિવિધ સિવિલ એપિલિકેશન્સમાં તારીખ ૨૮/૧૨/૨૦૧૬ ના સદર હુકમ હેઠળ, ડિવિઝન બેંચે નીચે મુજબની વચગાળાની વ્યવસ્થા પૂરી પાડી હતી:

"(૧) સામાવાળા સત્તામંડળને વિષયવાળી જમીનોના માત્ર બે છેડા પર સર્વે કરવાની મંજૂરી આપવામાં આવે છે અને તે દરેક બાજુએ બે મીટર (જે.સી.બી. પહોળાઈ) સુધી મર્યાદિત હોવું જોઈએ. તેમણે જોવું જોઈએ કે ઓછામાં ઓછું નુકસાન થાય.

(૨) સામાવાળા સત્તામંડળને ઉપરોક્ત વિસ્તારમાં જ્યાં તેમણે સર્વે કર્યો છે ત્યાં પ્રી-કાસ્ટ કોંક્રિટના પિલર મૂકવાની મંજૂરી આપવામાં આવે છે.

(૩) સામાવાળાને ઉપરોક્ત પ્રવૃત્તિ કરવાની મંજૂરી આપીને, આ હુકમના

કારણે કોઈપણ પક્ષકાર દ્વારા કોઈ હકનો દાવો કરવામાં આવશે નહીં.

(૪) ઉપર જે મંજૂરી આપવામાં આવી છે તે સિવાય, મુખ્ય અરજીઓના આખરી નિકાલ સુધી વિષયવાળી જમીનો પર કોઈપણ પ્રકારનું વધુ બાંધકામ કરવામાં આવશે નહીં."

આ વ્યવસ્થા સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન નં. ૧૨૪૩૮, ૧૨૪૪૪ અને ૧૨૪૪૯/૨૦૧૨ માં ૧૦/૧૧/૨૦૧૭ સુધી ચાલુ રહેશે. અરજીઓ તે મુજબ નિકાલ કરવામાં આવે છે.

(ન્યાયમૂર્તિ અકિલ કુરેશી)

(ન્યાયમૂર્તિ બિરેન વૈષ્ણવ)

દિવ્યા

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.